BAAC VLAANDEREN RAPPORT 3287

Archeologienota

Deinze, Gaversesteenweg

Deel 1: Verslag van Resultaten

BAAC Vlaanderen bvba
Hendekenstraat 49, 9968 BASSEVELDE
info@baac.be
www.baac.be

Titel
Archeologienota Deinze, Gaversesteenweg. Deel 1: Verslag van Resultaten

Auteur
Ben Van Genechten & Charlotte Verhaeghe

Erkende archeoloog
BAAC Vlaanderen bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer
2025-0157

Plaats en datum
Evergem, 19 december 2025

Reeks en nummer
BAAC Vlaanderen Rapport 2974
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot
KBR

© BAAC Vlaanderen bvba. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

Inhoud

1 Beschrijvend gedeelte 1

1.1 Administratieve gegevens 1

1.2 Juridisch kader en onderzoektraject 3

1.3 Aanleiding 4

1.4 Huidige situatie en geplande werken 4

1.4.1 Huidige situatie 4

1.4.2 Geplande werken en bodemingrepen 6

1.5 Randvoorwaarden 8

2 Bureauonderzoek 9

2.1 Werkwijze en strategie 9

2.1.1 Onderzoeksdoelstelling 9

2.1.2 Onderzoeksvragen 9

2.1.3 Methoden en technieken 9

2.2 Assessment 11

2.2.1 Landschappelijk kader 11

2.2.2 Historisch kader 15

2.2.3 Cartografische bronnen 16

2.2.4 Archeologisch kader 20

2.3 Synthese onderzoeksresultaten 25

2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein 25

2.3.2 Archeologische verwachting 25

2.3.3 Syntheseplan 25

2.4 Besluit 26

2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering 26

2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek 26

2.4.3 Keuze onderzoeksmethode 27

2.4.4 Afbakening onderzoeksterrein 29

3 Samenvatting 30

4 Lijsten 31

4.1 Figurenlijst 31

4.2 Plannenlijst 31

4.3 Tabellenlijst 31

5 Bibliografie 32

6 Bijlagen 33

6.1 Inplantingsplan 33

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Deinze, Gaversesteenweg		
Ligging	Gaversesteenweg z.n., deelgemeente Petegem-aan-de-Leie, gemeente Deinze, provincie Oost-Vlaanderen		
Kadaster	Deinze, Afdeling 3, Sectie B, Perceel 890Z2		
Coördinaten	Noordwest:	x: 92244,66	y: 184212,76
	Noordoost:	x: 92338,27	y: 184212,76
	Zuidwest:	x: 92244,66	y: 184119,95
	Zuidoost:	x: 92338,27	y: 184119,95
Oppervlakte plangebied	Ca. 4.650 m²		
Oppervlakte geplande ingrepen	Ca. 2.750 m²		
Kartering gewestplan	Woongebied met landelijk karakter		
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2025-0157		
Bureauonderzoek – Projectcode	2024L53		
Bureauonderzoek – Erkende archeoloog	BAAC Vlaanderen bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00020		
Bureauonderzoek – Betrokken actoren	Ben Van Genechten (archeoloog) Charlotte Verhaeghe (archeoloog)		
Bureauonderzoek – Betrokken derden	/		

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen[1] of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen[2], tenzij anders vermeld.

[1] GEOPUNT VLAANDEREN 2024 – administratief, historisch, orthofotografisch
[2] DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2023 – geografisch

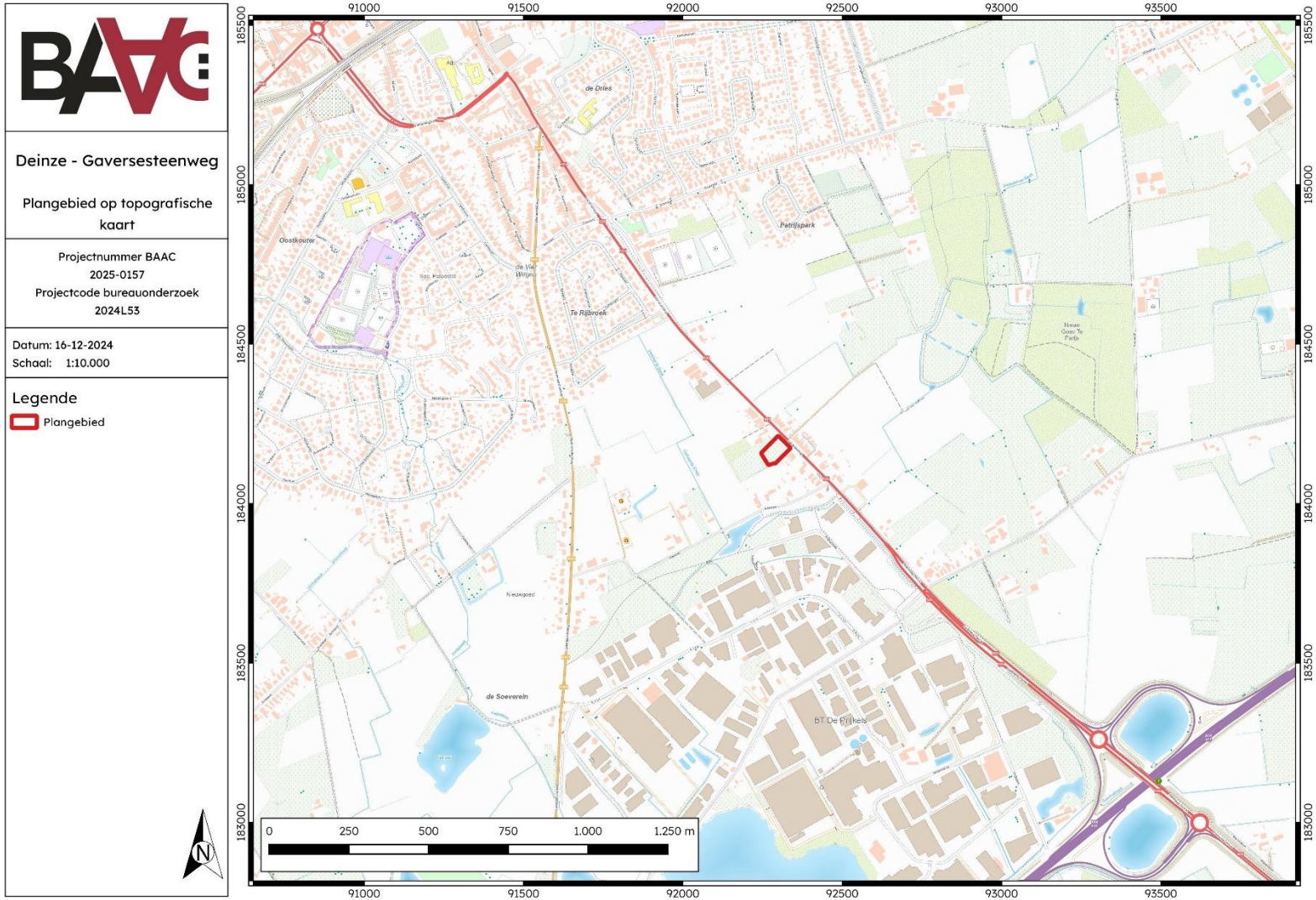

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 16.12.2024)

Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 16.12.2024)

1.2 Juridisch kader en onderzoektraject

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden, verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Het doel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen of, indien dit niet kan, het formuleren van maatregelen voor vervolgonderzoek waarbij het erfgoed *ex situ* wordt behouden.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen worden vernietigd, is een archeologisch onderzoek nodig. In eerste instantie wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het plangebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het plangebied, kan het aangewezen zijn de gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren te onderzoeken middels een landschappelijk bodemonderzoek, een veldkartering en/of een geofysisch onderzoek. Deze onderzoeken maken alle deel uit van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Indien op basis van de resultaten van alle nodige facetten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem niet voldoende informatie verzameld kan worden om een onderbouwde uitspraak te doen aangaande de beslissing tot behoud *in situ*, vrijgave of opgraving van het terrein, moet in een volgende fase een vooronderzoek met ingreep in de bodem worden uitgevoerd.

Het doel van het eventueel vooronderzoek met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. De hiervoor aangewezen methoden zijn archeologische boringen, proefputten en/of proefsleuven. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om een eventuele site *in situ* te behouden of, indien dit niet kan, het opstellen van een programma van maatregelen voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen) in de vorm van een opgraving. Het vooronderzoek is uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk 4.0.

1.3 Aanleiding

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een snellaadstation met winkel gerealiseerd worden. De geplande werken impliceren aanzienlijke bodemingrepen (waaronder de aanleg van wegenis, parking, laadstation, bufferbekken en een winkelgebouw) die qua omvang een directe bedreiging kunnen betekenen voor potentieel aanwezig archeologisch erfgoed. Eens het archeologisch bodemarchief aangetast of vernield wordt, betekent dit een onomkeerbaar informatieverlies.

De totale oppervlakte van het plangebied *Deinze, Gaversesteenweg* bedraagt ca. 4.650 m², de geplande bodemingrepen hebben een oppervlakte van ca. 2.750 m². Het plangebied valt buiten een beschermde archeologische site, ligt niet in een archeologisch vastgestelde zone en komt niet voor op de kaart met gebieden waarin geen archeologische waarden (meer) te verwachten zijn (GGA, gebieden geen archeologie).[3] Daarnaast werden voor het plangebied en de directe omgeving geen waarden voor 'beschermd onroerend erfgoed' opgenomen in het Geoportaal.

Aangezien het plangebied deels in woongebied met landelijk karakter ligt, de totale oppervlakte van de kadastrale percelen, waarop de vergunning betrekking heeft 3.000 m² of meer bedraagt en de totale oppervlakte van de bodemingreep 1.000 m² of meer bedraagt, is volgens het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 een archeologienota vereist. Deze archeologienota, waarvan akte genomen door het agentschap Onroerend Erfgoed, wordt bij de omgevingsvergunningsaanvraag gevoegd.

1.4 Huidige situatie en geplande werken

1.4.1 Huidige situatie

Het terrein is gelegen aan de Gaversesteenweg in Deinze, deelgemeente Petegem-aan-de-Leie, in de provincie Oost-Vlaanderen. Momenteel is het terrein in gebruik als weiland (Plan 3 en Figuur 1).

[3] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2024b

Plan 3: Plangebied op meest recente orthofoto (digitaal; 1:1; 19.12.2024)

Figuur 1: Zicht op het plangebied vanaf de Gaversesteenweg[4]

[4] GOOGLE 2024

1.4.2 Geplande werken en bodemingrepen

Algemeen

De opdrachtgever plant op het terrein de bouw van een snellaadstation met winkel (Plan 4). Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden mogelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

De geplande verhardingen op het terrein (ca. 1.600 m²) bestaan grotendeels uit een waterdoorlatende verharding (ca. 57-72 cm - mv). Het laadstation zelf wordt voorzien van een luifel die gefundeerd wordt op een kolom die tot ca. 155 cm - mv zal reiken. De verstoringsdiepte voor de sokkels van de laadpalen bedraagt ca. 60 cm - mv. De sokkels voor de spanningomvormers en de fundering van de Ms-cabine zullen respectievelijk 73 en 110 cm - mv reiken.

De winkel en het sorteerlokaal (ca. 380 m²) worden voorzien van een fundering die tot onder de vorstrand (ca. 106 cm - mv) reikt. Ten zuidwesten van de winkel zullen enkele ondergrondse afvalcontainers aangelegd worden. Deze verstoring zal een zone van ca. 20 m² beslaan en ca. 155 cm diep gaan.

Ten westen van de winkel wordt een bufferbekken (ca. 55 m²) voorzien. Deze bodemingreep bedraagt minimaal 60 cm - mv.

Rondom de verhardingen en winkel wordt een groenzone voorzien. In de zuidwestelijke helft van het plangebied worden geen bodemingrepen gepland (landbouwgebied).

Plan 4: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting[5] op orthofoto (digitaal; 1:1; 19.12.2024)

[5] Plan aangebracht door initiatiefnemer.

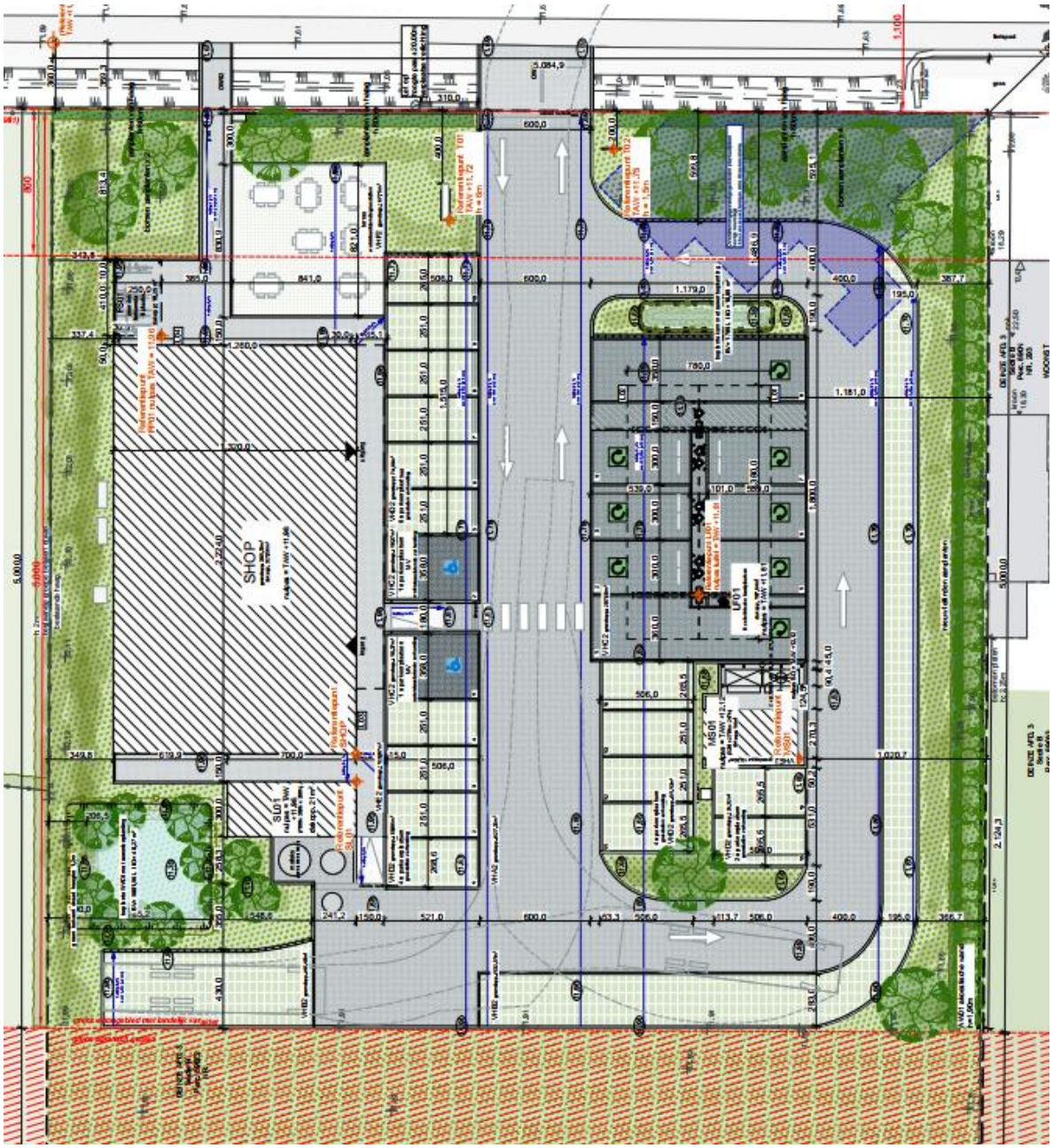

Figuur 2: Inplanting [6]

[6] Plan aangebracht door initiatiefnemer.

Impactanalyse

Bij deze impactanalyse dient rekening gehouden te worden met een buffer van 20 cm boven op de geplande ingreep hierboven beschreven. Het is namelijk waarschijnlijk dat de ondergrond onmiddellijk onder de geplande werken eveneens in enige mate geroerd zal worden bij de uitvoering van deze werken door impact van werfverkeer, weersinvloed, drukverschillen, verschil in waterhuishouding en dergelijke meer. In onderstaande tabel is deze buffer reeds in rekening gebracht.

Tabel 1: Impactanalyse

Type ingreep	Oppervlak (m²)	Maximale diepte (cm)
Verhardingen	Ca. 1.600 m²	77-92 cm
Winkel + sorteerlokaal	Ca. 380 m²	126 cm
Kolom luifel laadstation	Ca. 15 m²	175 cm
Sokkels laadpalen	Beperkt	80 cm
Sokkels spanningsomvormers	Beperkt	93 cm
Fundering Ms-cabine	Ca. 15 m²	130 cm
Zone ondergrondse containers	Ca. 20 m²	175 cm
Bufferbekken	Ca. 55 m²	Minimaal 80 cm
Groenaanleg	Ca. 625 m²	≤ 45 cm

1.5 Randvoorwaarden

Vanwege het feit dat het terrein nog niet in eigendom van de opdrachtgever is, betreft het hier een archeologienota met uitgesteld vooronderzoek. Dit houdt in dat het vervolgonderzoek zoals gesteld in het programma van maatregelen op een later tijdstip, na het in eigendom komen van de terreinen, uitgevoerd dient te worden.

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze en strategie

2.1.1 Onderzoeksdoelstelling

Een bureauonderzoek kadert binnen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek, het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten. Het bureauonderzoek bereikt het doel van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door de studie van gekende of ontsloten informatiebronnen.

2.1.2 Onderzoeksvragen

Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Zijn er archeologische waarden aanwezig binnen het onderzoeksterrein?

Indien er archeologische waarden aanwezig zijn binnen het onderzoeksterrein:

- Wat is de aard van deze waarden?
- Wat is de impact van de geplande bodemingrepen op deze waarden?

2.1.3 Methoden en technieken

Het doel van het bureauonderzoek is de formulering van een archeologische verwachting van de onderzoekslocatie. Deze verwachting wordt opgesteld op basis van gekende landschappelijke, geologische, archeologische, historische en geografische bronnen.

Een eerste stap bij het formuleren van een archeologische verwachting voor de onderzoekslocatie is deze te situeren binnen een breder landschappelijk kader. Hierbij wordt beroep gedaan op de gekende geografische en geologische bronnen en kaarten, afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen[7] of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen[8], tenzij anders vermeld.

Administratieve en geografische kaarten:

- GRB/kadasterkaart

[7] GEOPUNT VLAANDEREN 2024 – administratief, historisch, orthofotografisch
[8] DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2023 – geografisch

- Topografische kaart
- Orthofoto
- Digitaal hoogtemodel
- Tertiairgeologische kaart
- Quartairgeologische kaart
- Bodemkaart

De basis van de desktopstudie bestaat verder uit een historische studie van de onderzoekslocatie en zijn directe omgeving. Hierbij wordt de gekende archeologische en historische vakliteratuur over de onmiddellijke omgeving van het plangebied geconsulteerd.

Een bijkomende belangrijke bron van informatie is het historisch kaartmateriaal (afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen[9]). Op basis van deze oude kaarten kan een beeld worden gegeven van de evolutie van de bebouwing in het plangebied door de eeuwen heen, maar met dien verstande dat de draad slechts kan opgepikt worden vanaf het moment dat de eerste kaarten voor het gebied verschenen. Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op deze kaarten geen garantie dat er niets geweest is. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijke bouwwerken zoals stadsomwallingen, kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er geen of weinig aandacht voor de burgerlijke architectuur. Het was vaak niet de bedoeling om de huizen in detail of juist weer te geven. Pas vanaf de 19e eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kadasterkaarten. Een concrete huisgeschiedenis is uit het cartografisch materiaal alleen niet af te leiden. De kaarten kunnen wel ondersteunend werken.

Volgende historische kaarten werden opgezocht en geanalyseerd:

- CAI-kaart[10]
- Villaretkaart
- Ferrariskaart
- Atlas der Buurtwegen
- Vandermaelenkaart
- Naast de gangbare historische kaarten is ook Cartesius geraadpleegd.[11]
- Topografische kaarten 1904, 1939 en 1969

Er werden geen externe specialisten betrokken bij dit onderzoek en geen wetenschappelijke advisering ingewonnen bij derden.

[9] GEOPUNT VLAANDEREN 2024 – administratief, historisch, orthofotografisch
[10] CAI 2024
[11] CARTESIUS 2024

2.2 Assessment

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de beschikbare kennis inzake bodemkunde, geomorfologie, historie, cartografie en archeologie met betrekking tot het plangebied en omgeving. Deze informatie vormt de basis voor de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied.

2.2.1 Landschappelijk kader

Topografische situering

De exacte locatie van het plangebied is weergegeven op Plan 1 en Plan 2. Het plangebied is gelegen aan de Gaversesteenweg in Deinze, deelgemeente Petegem-aan-de-Leie.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen + 10 en + 15 m TAW. Het plangebied zelf situeert zich tussen + 11.8 en + 12.4 m TAW.

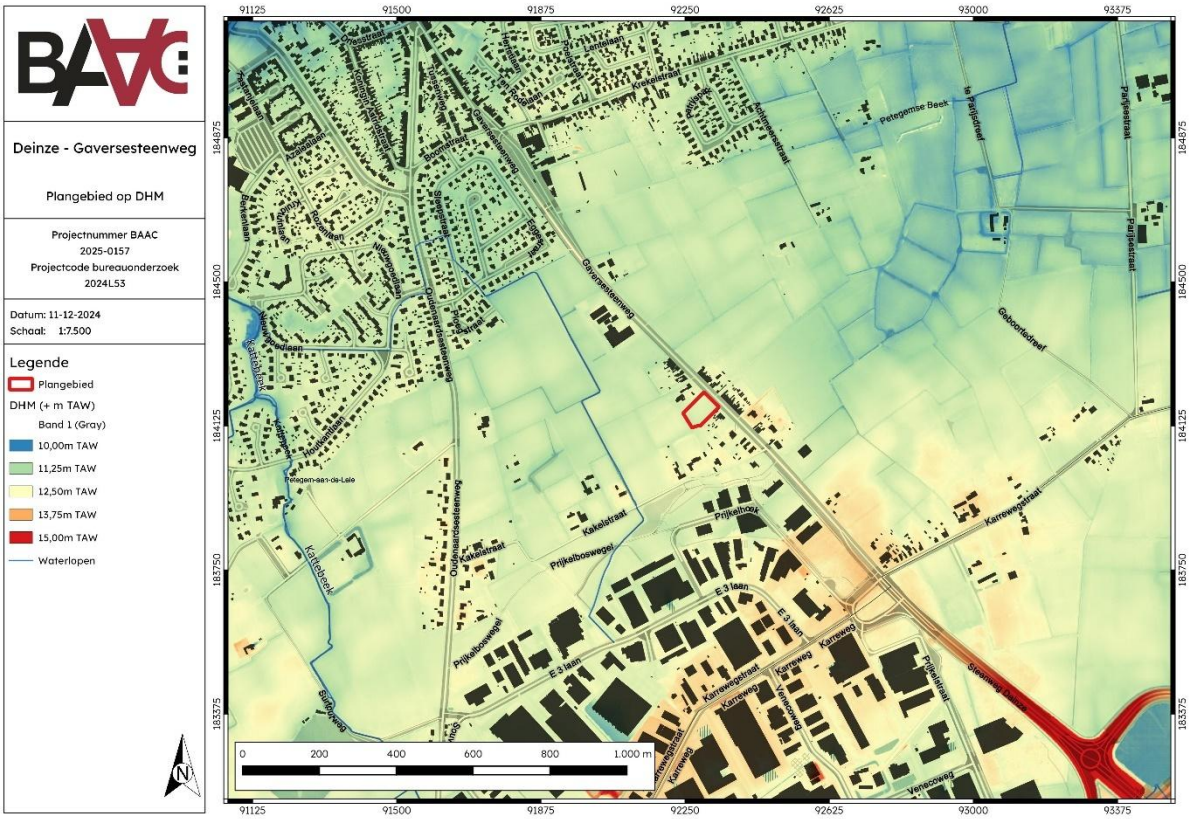

Plan 5: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen (digitaal; 1:1; 11.12.2024)

Plan 6: Plangebied en hoogteverloop op het DHM (digitaal; 1:1; 11.12.2024)

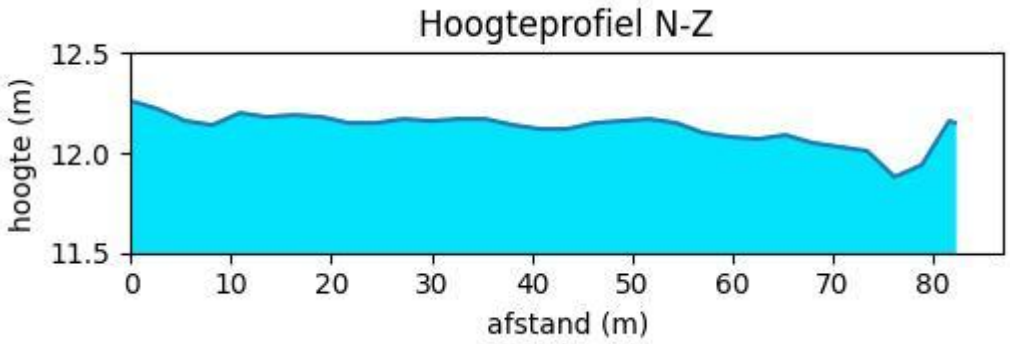

Figuur 3: Hoogteverloop terrein

Landschappelijke situering

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in de zuidelijke uitloper van de Vlaamse vallei, een grotendeels opgevuld rivierdal dat zich uitstrekt ten noorden van Gent tussen Zomergem en Stekene en diepe uitlopers heeft in de huidige rivierdalen van het Scheldebekken.[12]

Paleogeen en neogeen (tertiair)

De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door afzettingen van het lid van Aalbeke, gekenmerkt door donkergrijze tot blauwe klei met glimmers.

Quartair

Op de quartairgeologische kaart 1:50.000 is het plangebied gekarteerd als lithoprofieltype F2. Een Weichseliaan fluvioperioglaciale sequentie bestaande uit een bovenste zandige laag rustend op een lemige laag, rustend op een onderste zandige laag. Genetisch gezien kan de middelste lemige laag wijzen op een weinig energetische afzettingsfase, voorafgegaan en gevolgd door afzettingen in een energierijker milieu.

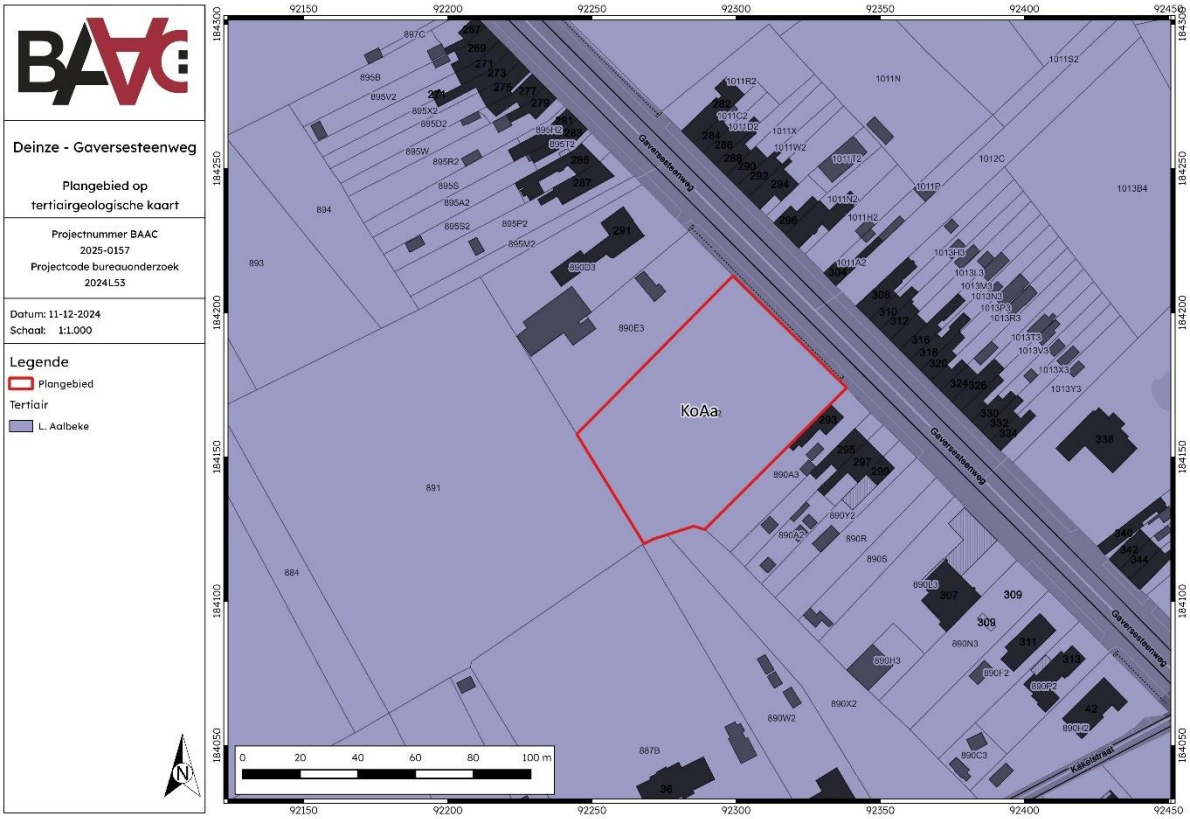

Plan 7: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (digitaal; 1:50.000; 11.12.2024)

[12] DE MOOR & MOSTAERT 1993

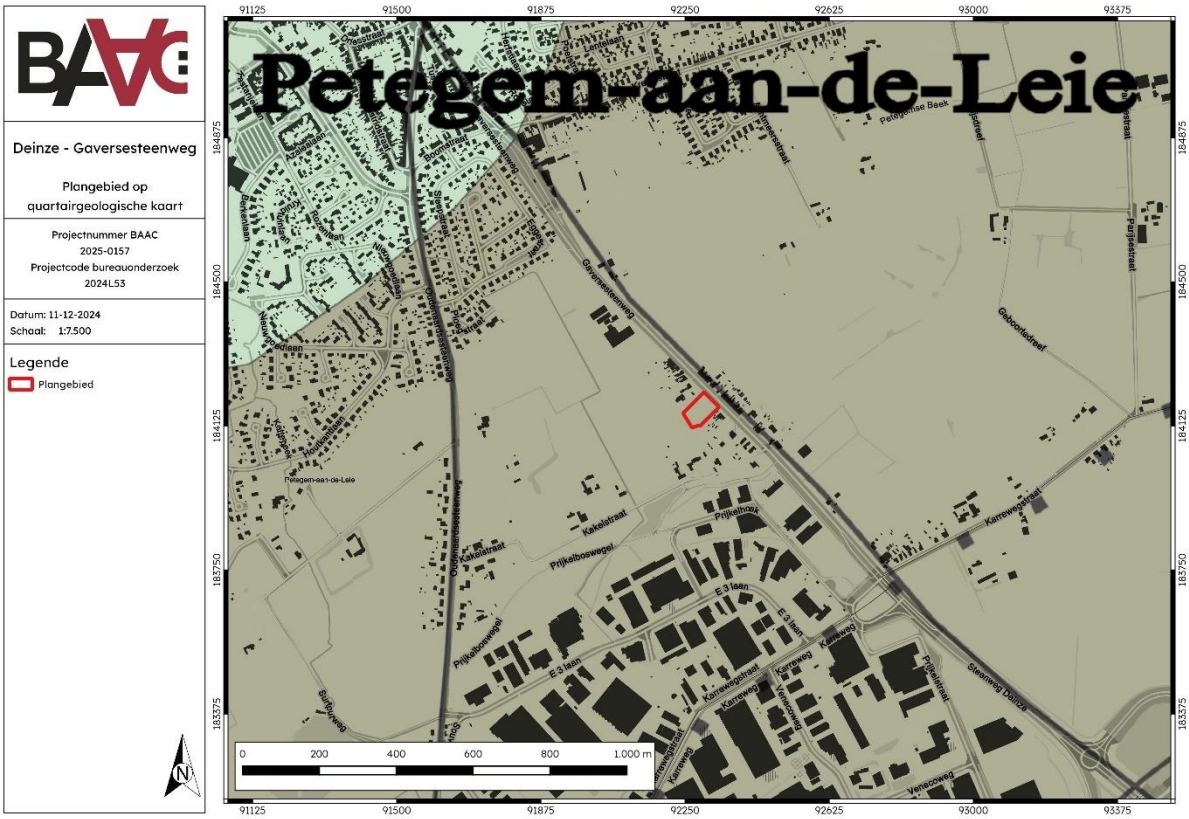

Plan 8: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (digitaal; 1:50.000; 11.12.2024)

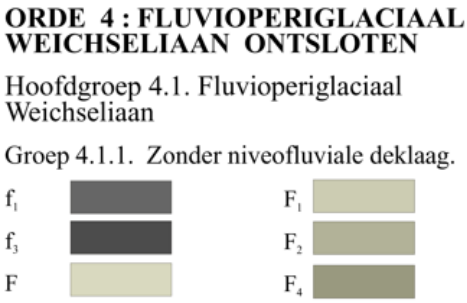

Figuur 4: Kenmerken van de quartairgeologische kaart betreffende het plangebied[13]

[13] DOV VLAANDEREN 2022

Bodem

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen komen onderstaande bodemtypes binnen het plangebied voor:

- Zdc: Matig natte zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont.
- Zdp: Matig natte zandbodem zonder profiel.
- Zcc: Matig droge zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont.
- OB: Onder bebouwing

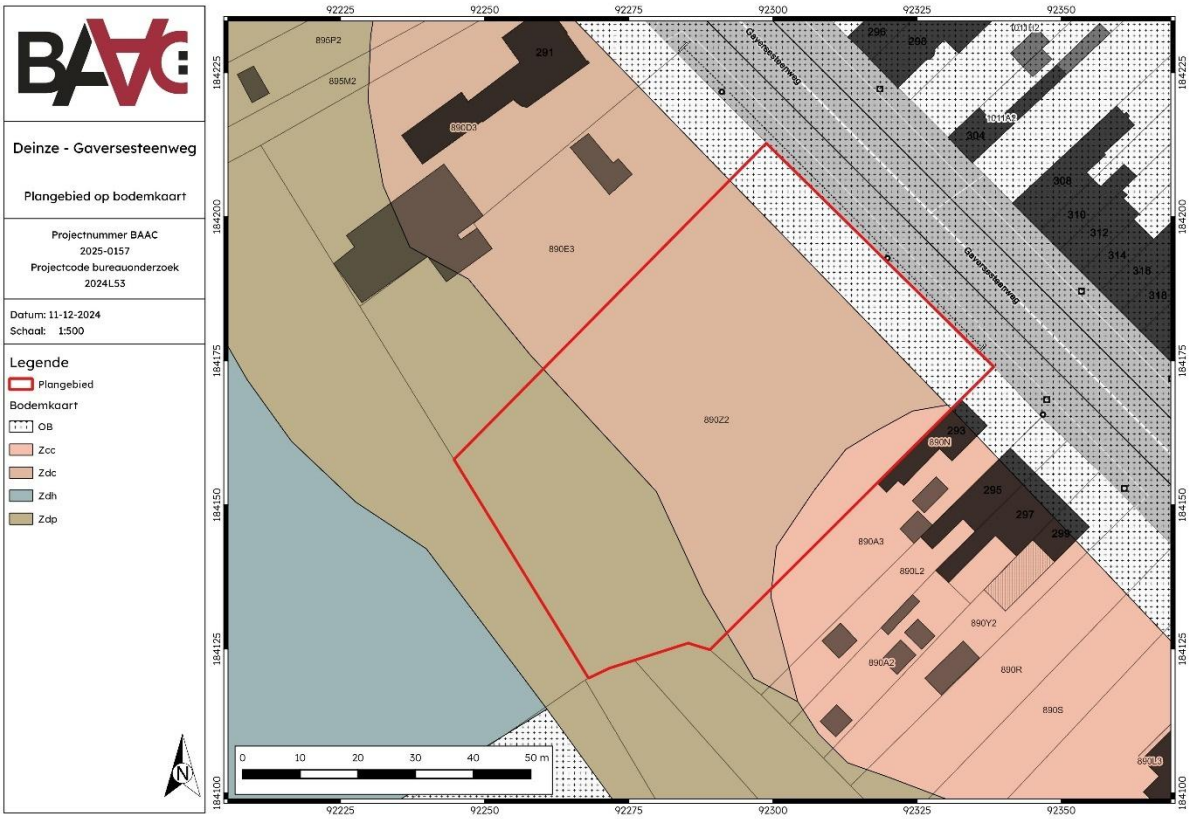

Plan 9: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:20.000; 11.12.2024)

2.2.2 Historisch kader

De eerste vermeldingen van Petegem-aan-de-Leie dateren uit de 12de eeuw (1137, 1177 en 1187). De plaats wordt in deze periode aangeduid als *Pethengem*, een Germaans toponiem.[14]

Petegem behoorde grotendeels toe aan het markizaat Deinze. Een groot deel van Petegem was grafelijk bezit. De heerlijkheid was als leen aan de abdij van Drongen geschonken. De graaf van Vlaanderen had circa 1090 de heerlijkheid van Drongen aan de heren van Aalst in leen gegeven. In 1293 verkreeg Petegem van Graaf Gwijde van Dampièrre een stadskeure. Zo bestond Petegem eertijds uit twee delen: Petegem-Binnen en Petegem-Buiten. Petegem-Binnen of Petegem-stad, het dorpscentrum rond het kruispunt van twee neerbanen zogenaamd de Knok en met de kerk aan de Leieoever, was afgesloten door vier hekken. Petegem-Buiten, in de middeleeuwen nog, namelijk bos en heide, kende drie belangrijke

[14] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2024a

nederzettingen, het goed te Boelare, het leen ter Drongenschen en het goed ten Rode. Van deze oudste landbouwsites zijn alle sporen verdwenen. In 1469 werd Petegem-Binnen door Karel de Stoute bij Deinze gevoegd, Petegem-Buiten bleef zelfstandig bestaan, zodat sedertdien de kerk op grondgebied Deinze stond. De zogenaamde dries of Springdries, waar de "pontwegen" naar Gavere en Judenaarde samenkomen, voorheen met schandpaal, fungeerde als centrum.[15]

Andere heerlijkheden waren de heerlijkheid van Boelare (reeds vermeld in de 9de eeuw), van Overbeke en Reibroek. Daarnaast bevonden zich te Petegem nog enclaves van andere heerlijkheden. De oudste agrarische activiteit ontwikkelde zich in de onmiddellijke nabijheid van Petegem-Binnen en Deinze, namelijk op de kouters en langs de weg Gent-Kortrijk en rond de Knok. Het gebied tussen Leie en Schelde is later in cultuur gebracht.[16]

Na de aanleg van de spoorweg Gent-Kortrijk, parallel aan de Kortrijksesteenweg en de Leie, ontwikkelde zich een bloeiende nijverheid gespecialiseerd in speelgoed (vijf bedrijven), kinderrijtuigen (tien firma's waarvan vijf op grondgebied Petegem en waarvan nog slechts één in bedrijf) en textiel (onder meer bretellen en zijde). Op de plaats van het oude omwalde "Hof van Rode" kwam de zogenaamd Voldersmolen, later gekend als "Moulins des Flandres" en "De Molens van Deinze". Thans is er een industriepark tussen de Kortrijksesteenweg en de spoorweg naar De Panne (Europalaan), in de buurt van de nieuwe watertoren (op de plaats van een houten staakmolen), en een industriepark op de grens met Nazareth, tussen de Souverainestraat en Karrewegstraat, aansluitend bij het industriepark van Nazareth in de buurt van de E17. De Karrewegstraat - ca. 600 m ten zuiden van het plangebied - is een oude heerbaan, vermoedelijk teruggaand tot de Romeinse periode. De oude, omwalde hoeve zogenaamd "Hof van St.-Jacobsgodshuis" of "Heibroeken" aldaar werd volledig verkaveld voor nieuwe industrie. Het verstedelijkte gedeelte van de steenweg rond de Knok behoort tot stad Deinze. Andere belangrijke verbindingswegen, de Gaversesteenweg en de Oudenaardsesteenweg, doorkruisen de gemeente van noord naar zuid.[17]

2.2.3 Cartografische bronnen

Op basis van het beschikbare cartografische materiaal blijkt dat het terrein minstens vanaf hert midden van de 18de eeuw onbebouwd is gebleven (Plan 10 en Plan 11). De Gaversesteenweg wordt in deze periode reeds weergegeven. Het plangebied is in de 18de eeuw in gebruik als akkerland, een groot deel van het omliggende gebied wordt als bos weergegeven. In de omgeving vallen enkele walgrachtsites op te merken. In de loop van de 19de en 20ste eeuw worden de omliggende gebieden steeds meer in cultuur gebracht (Figuur 5 en Figuur 6; Plan 12 en Plan 13). In de tweede helft van de 20ste eeuw raken de belendende percelen langs de Gaversesteenweg bebouwd (Figuur 7).

[15] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2024a
[16] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2024a
[17] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2024a

Plan 10: Plangebied op de Villaretkaart (analoog; onbekend; 11.12.2024)

Plan 11: Plangebied op de Ferrariskaart (analoog; 1:25.000; 11.12.2024)

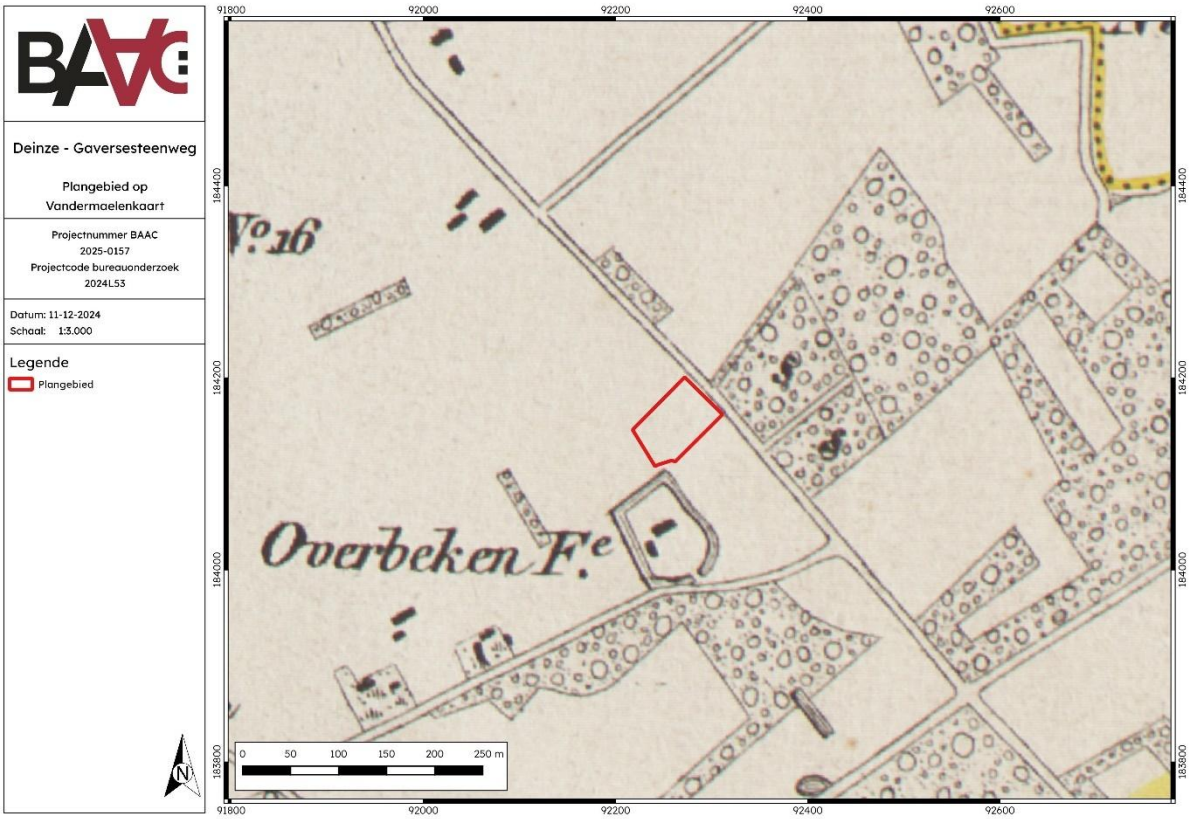

Plan 12: Plangebied op de Vandermaelenkaart (analoog; 1:20.000; 11.12.2024)

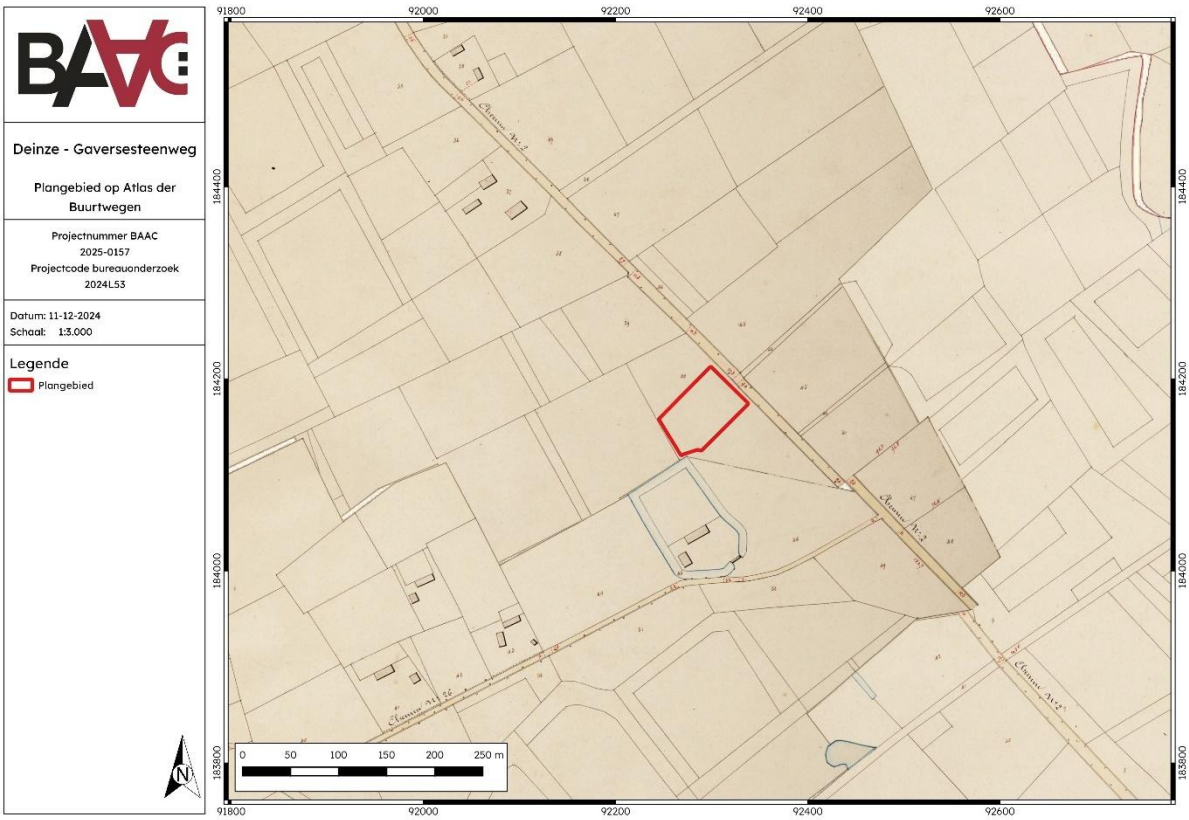

Plan 13: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (analoog; 1:2500; 11.12.2024)

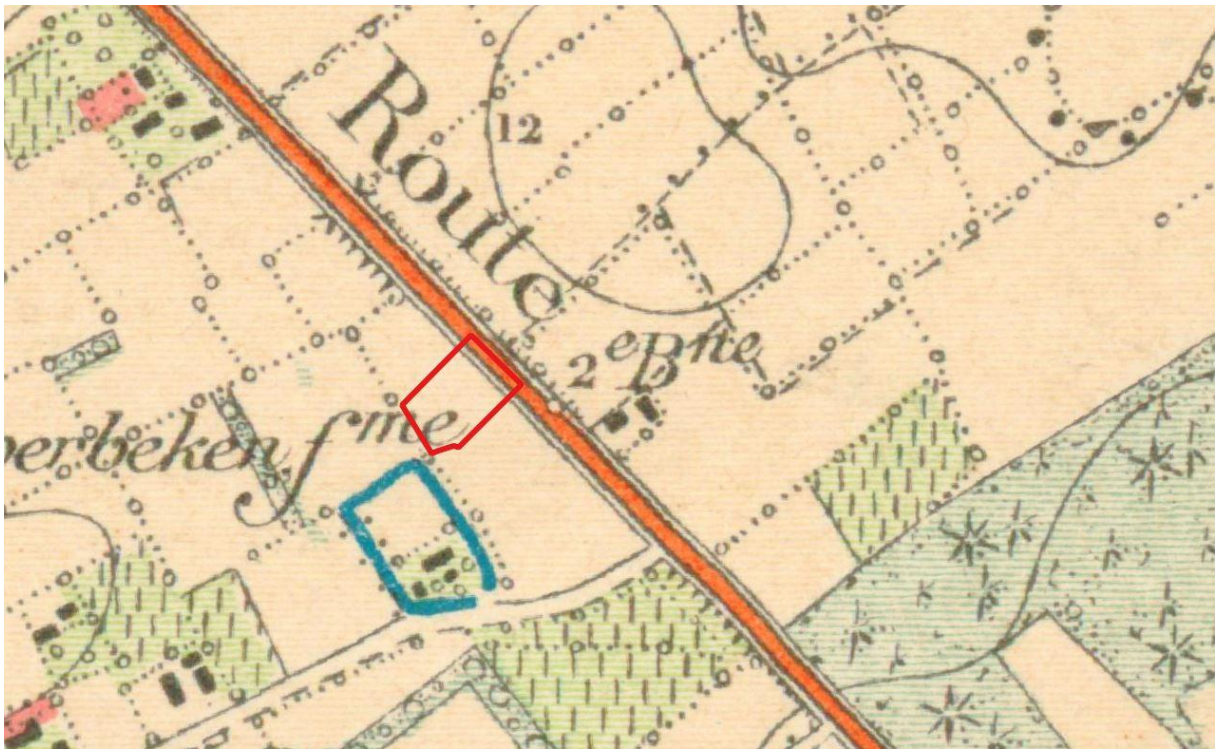

Figuur 5: Plangebied op topografische kaart 1904.

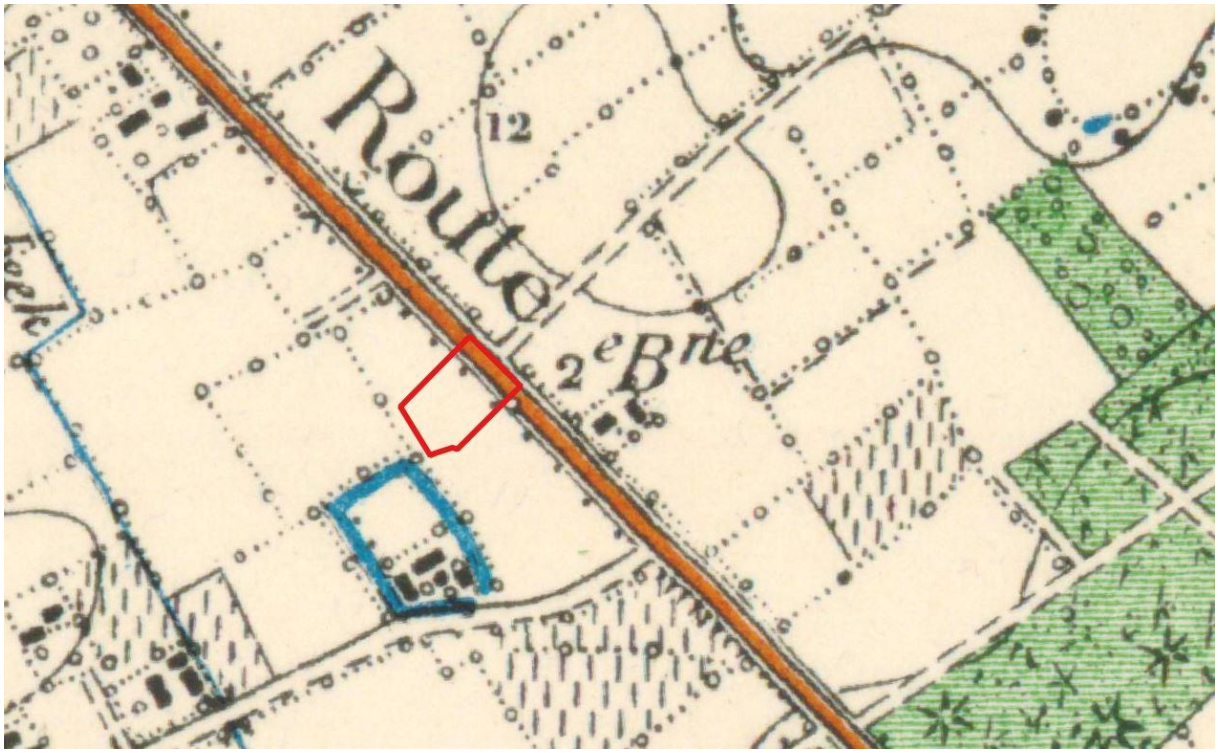

Figuur 6: Plangebied op topografische kaart 1939

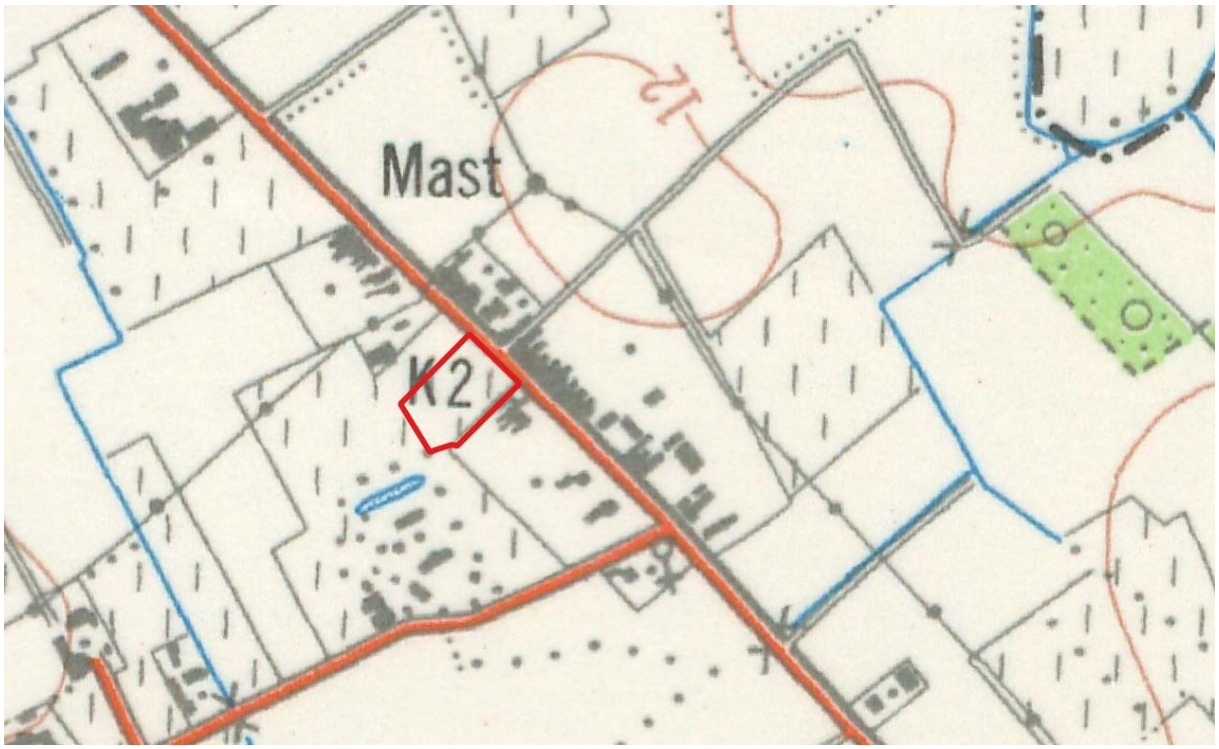

Figuur 7: Plangebied op topografische kaart 1969

2.2.4 Archeologisch kader

Centrale Archeologische Inventaris

De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) is een databank van archeologische vindplaatsen in Vlaanderen. Dit overheidsinstrument helpt een inschatting maken over het archeologisch potentieel van het plangebied. Voor het plangebied zelf aan de Gaversesteenweg zijn geen archeologische waarden gekend (Plan 14).[18] Rondom het projectgebied zijn de volgende meldingen gekend (Tabel 2):

[18] CAI 2024

Tabel 2: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.[19]

CAI-ID	LOCATIE	STRUCTUREN	TYPE ONDERZOEK	TYPOLOGIE	MATERIAAL	DATERING
217149	Deinsesteenweg, Gaversesteenweg, Kakelstraat (Deinze)	Grondsporen, Grondsporen	archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem			nieuwe tijd, nieuwste tijd
219487	Nazareth (Nazareth)	Grondsporen	archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem			nieuwe tijd
224243	Deinsesteenweg, Kakelstraat (Deinze)	Grondsporen	archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem			nieuwe tijd
224502	Gaversesteenweg, Karrestraat (Deinze)	Grondsporen	archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, booronderzoek			nieuwe tijd
501881	Heirweg Kortrijk (Nazareth)	Antropogeen Reliëfverschil	erfgoedonderzoek	sites met walgracht		nieuwe tijd
501882	Kortrijkse Heerweg (Nazareth)	Antropogeen Reliëfverschil	erfgoedonderzoek	sites met walgracht		nieuwe tijd
501890	Prijkelstraat (Nazareth)	Antropogeen Reliëfverschil	archeologische veldkartering	sites met walgracht		nieuwe tijd
970602	E 3 laan (Deinze)	Onbepaald	erfgoedonderzoek	sites met walgracht		nieuwe tijd
970606	Parijsestraat 56 (Deinze)	Antropogeen Reliëfverschil	erfgoedonderzoek	sites met walgracht		late middeleeuwen

[19] CAI 2024

972027	Parijsestraat 31 (Deinze)	Antropogeen Reliëfverschil	erfgoedonderzoek	sites met walgracht		16de eeuw
972043	Oudenaardsesteenweg 185 (Deinze)	Antropogeen Reliëfverschil	erfgoedonderzoek	motteheuvels, mottekastelen		late middeleeuwen
972044	Rijbroekstraat (Deinze)	Onbepaald	erfgoedonderzoek	sites met walgracht		late middeleeuwen

Plan 14: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart[20] (digitaal; 1:1; 11.12.2024)

De reeds gekende archeologische waarden uit de omgeving van het plangebied zijn allen te dateren tussen de late middeleeuwen en nieuwste tijd (ca. 1250 - 1800). Een groot deel van deze waarden kan gekoppeld worden aan de op het kaartmateriaal aanwezige walgrachtsites.

Ander archeologisch onderzoek in de regio

Tabel 3: (Archeologie)nota's en/of eindverslagen in de regio[21]

ID	TYPE	DATUM	MAATREGELEN
3770	N	16/06/2017	Geen
4281	N	28/07/2017	Geen
6536	N	14/02/2018	Geen
6946	N	27/03/2018	Geen
9491	AN	6/12/2018	Geen
27675	AN	15/10/2023	Geen
14679	AN	27/04/2020	Geen
102	AN	4/07/2016	Uitgesteld vooronderzoek
30472	AN	18/07/2024	Geen
30720	AN	30/08/2024	Geen

[20] CAI 2024
[21] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2024c

Plan 15: Plangebied en omgeving op de kaart met in akte genomen (archeologie)nota's en eindverslagen[22] (digitaal; 1:1; 16.12.2024)

[22] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2024c

2.3 Synthese onderzoeksresultaten

2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Aan de hand van het beschikbare kaartmateriaal lijkt het plangebied vanaf het midden van de 18de eeuw tot op heden onbebouwd gebleven. Hierdoor lijkt het bodembestand onaangetast gedurende de laatste eeuwen.

2.3.2 Archeologische verwachting

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen.

Voor de oudere perioden (steentijden-metaaltijden-Romeinse periode) is er niets voorhanden wat betreft historische of archeologische bronnen die relevant zijn voor het plangebied. De reeds gekende archeologische waarden in de onmiddellijke omgeving van het plangebied zijn te dateren tussen de late middeleeuwen en de nieuwste tijd (ca. 1250 - 1800). Om deze reden krijgt het plangebied een middelhoge archeologische verwachting.

2.3.3 Syntheseplan

Op onderstaand plan worden de reeds gekende archeologische waarden, waterlopen en het plangebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (DHM).

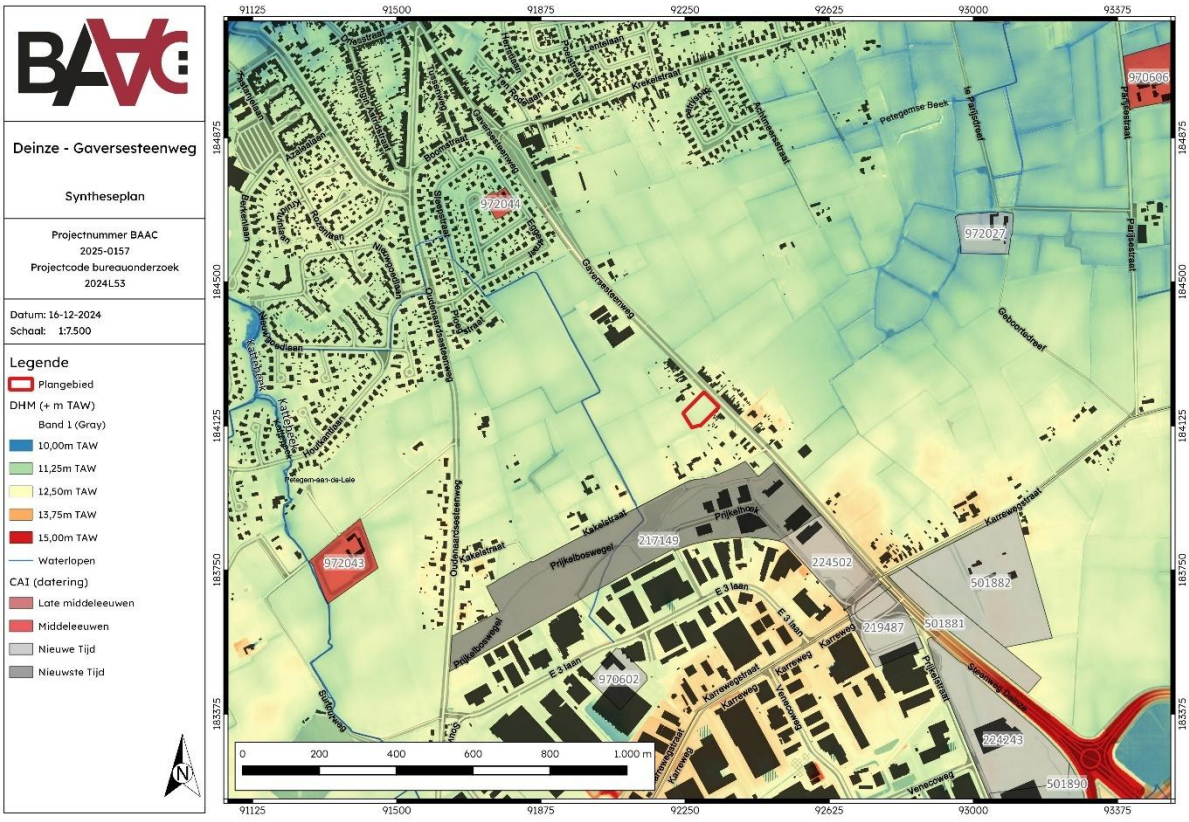

Plan 16: Syntheseplan (digitaal; 1:1; 16.12.2024)

2.4 Besluit

2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering

Naast het inschatten van de archeologische verwachting, is het belangrijk om het potentieel op kennisvermeerdering van naderbij te bekijken. Dit wil zeggen dat geanalyseerd wordt in welke mate het uit te voeren onderzoek kan bijdragen tot concrete kenniswinst.

De geplande bodemingrepen zullen plaatsvinden in de noordoostelijke helft van het plangebied (ca. 2.750 m²) en met zekerheid het relevante archeologische niveau verstoren. Indien er binnen het plangebied archeologische sporen of structuren aan het licht komen die dateren uit de steentijd, de metaaltijden, de Romeinse tijd en/of de middeleeuwen kan dit een grote kennisvermeerdering betekenen. Aangezien er slechts weinig archeologische waarden gekend zijn ouder dan de middeleeuwen, en in de omgeving relatief weinig sporen zijn gevonden, is het potentieel op kennisvermeerdering zeer groot.

2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden, en is zeer groot indien er een site aanwezig is. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek[23] is verder vooronderzoek aangewezen.

[23] AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

2.4.3 Keuze onderzoeksmethode

Tabel 4: Overzicht van de keuze onderzoeksmethode

METHODE	MOGELIJK	NUTTIG	SCHADELIJK	NOODZAKELIJK	MOTIVATIE
GEOFYSISCH ONDERZOEK	JA	NEE	NEE	NEE	AANGEZIEN ER EEN GROTE KANS IS DAT EVENTUELE ARCHEOLOGISCHE WAARDEN UIT GRONDSPOREN EN/OF VONDSTEN ZULLEN BESTAAN, ZULLEN DE RESULTATEN VAN EEN GEOFYSISCH ONDERZOEK – INDIEN ZE AL IETS OPLEVEREN – LASTIG TE INTERPRETEREN ZIJN EN ZAL EEN DEFINITIEVE INTERPRETATIE VAN DE GEGEVENS DIE DOOR EEN DERGELIJK ONDERZOEK KUNNEN WORDEN GEGENEREERD AFHANKELIJK ZIJN VAN EEN ONDERSTEUNENDE INGREEP IN DE BODEM
VELDKARTERING	JA	NEE	NEE	NEE	DIT GEEFT GEEN INFO OVER DE AANWEZIGHEID VAN EEN MOGELIJK SITE, ENKEL OF ER MATERIAAL AANWEZIG IS UIT EEN BEPAALDE PERIODE.
LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK	JA	JA	NEE	JA	NOODZAKELIJK OM DUIDELIJKHEID TE KRIJGEN OVER DE BODEMOPBOUW EN LANDSCHAPSONTWIKKELING BINNEN HET PLANGEBIED. GEEFT DUIDELIJKHEID OVER DE AANWEZIGHEID VAN ARCHEOLOGISCHE LAGEN EN BRENGT HUN DIEPTE IN KAART. DE GEPLANDE WERKEN ZULLEN DEZE EVENTUELE BEWAARDE

					BODEMS MOGELIJK VERNIETIGEN.
VERKENNEND/ WAARDEREND BOORONDERZOEK	JA	MISSCHIEN	NEE	MISSCHIEN	INDIEN HET LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK DE AANWEZIGHEID VAN STEENTIJDSITES HEEFT AANGETOOND
PROEFPUTTEN-ONDERZOEK STEENTIJD	JA	MISSCHIEN	NEE	MISSCHIEN	INDIEN HET VERKENNEND/ WAARDEREND BOORONDERZOEK DE AANWEZIGHEID VAN STEENTIJDSITES HEEFT AANGETOOND
PROEFSLEUVEN/ PROEFPUTTEN ONDERZOEK	JA	MISSCHIEN	NEE	MISSCHIEN	PROEFSLEUVENONDERZOEK IS DE MEEST GESCHIKTE METHODE OM JONGERE SPORENSITES OP TE SPOREN.

De effectieve bewaringstoestand van de bodem in het plangebied is niet gekend. De geplande werken zullen de eventueel bewaarde archeologische niveaus vernietigen. Er zal eerst een landschappelijk bodemonderzoek moeten plaatsvinden om de bodemopbouw en landschapsontwikkeling binnen het plangebied te bepalen, afhankelijk van de resultaten hiervan zal de nood aan verder onderzoek geëvalueerd worden.

2.4.4 Afbakening onderzoeksterrein

Als advieszone wordt de zone waarbinnen effectief bodemingrepen zullen plaatsvinden, genomen (ca. 2.750 m²). In het zuidwestelijke deel van het plangebied - dat zich in landbouwgebied bevindt - zullen geen bodemingrepen plaatsvinden.

Plan 17: Plangebied met afbakening van de zone voor landschappelijk bodemonderzoek (digitaal; 1:1; 16.12.2024)

3 Samenvatting

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt. Op het terrein zal door de initiatiefnemer een snellaadstation met winkel gerealiseerd worden.

Uit de bureaustudie blijkt dat het plangebied vanaf het midden van de 18de eeuw tot op heden onbebouwd is gebleven. Hierdoor lijkt het bodembestand onaangetast gedurende de laatste eeuwen. Op de bodemkaart staat het terrein gekarteerd als Zdc, Zdp, Zcc en OB.

Aan de hand van de bureaustudie kan niet met zekerheid gezegd worden of er archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn. De reeds gekende archeologische waarden in de onmiddellijke omgeving van het plangebied zijn te dateren tussen de late middeleeuwen en de nieuwste tijd (ca. 1250-1800). Om deze reden krijgt het plangebied een middelhoge archeologische verwachting.

Indien er binnen het plangebied archeologische sporen of structuren aan het licht komen die dateren uit de steentijd, de metaaltijden, de Romeinse tijd en/of middeleeuwen kan dit een grote kennisvermeerdering betekenen. Aangezien er slechts weinig archeologische waarden gekend zijn ouder dan de middeleeuwen, en in de omgeving relatief weinig sporen zijn gevonden, is het potentieel op kennisvermeerdering zeer groot.

Om deze redenen wordt in eerste instantie een landschappelijk bodemonderzoek geadviseerd binnen de zone waar de geplande bodemingrepen zullen plaatsvinden.

4 Lijsten

4.1 Figurenlijst

Figuur 1: Zicht op het plangebied vanaf de Gaversesteenweg 5
Figuur 2: Inplanting 7
Figuur 3: Hoogteverloop terrein 12
Figuur 4: Kenmerken van de quartairgeologische kaart betreffende het plangebied 14
Figuur 5: Plangebied op topografische kaart 1904. 19
Figuur 6: Plangebied op topografische kaart 1939 19
Figuur 7: Plangebied op topografische kaart 1969 20

4.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 16.12.2024) 2
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 16.12.2024) 3
Plan 3: Plangebied op meest recente orthofoto (digitaal; 1:1; 19.12.2024) 5
Plan 4: Plangebied met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto 6
Plan 5: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) met waterwegen (digitaal; 1:1; 11.12.2024) 11
Plan 6: Plangebied en hoogteverloop op het DHM (digitaal; 1:1; 11.12.2024) 12
Plan 7: Plangebied op de tertiairgeologische kaart (digitaal; 1:50.000; 11.12.2024) 13
Plan 8: Plangebied op de quartairgeologische kaart 1:50.000 (digitaal; 1:50.000; 11.12.2024). 14
Plan 9: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen (digitaal; 1:20.000; 11.12.2024) 15
Plan 10: Plangebied op de Villaretkaart (analoog; onbekend; 11.12.2024) 17
Plan 11: Plangebied op de Ferrariskaart (analoog; 1:25.000; 11.12.2024) 17
Plan 12: Plangebied op de Vandermaelenkaart (analoog; 1:20.000; 11.12.2024) 18
Plan 13: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen (analoog; 1:2500; 11.12.2024) 18
Plan 14: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart (digitaal; 1:1; 11.12.2024) 23
Plan 15: Plangebied en omgeving op de kaart met in akte genomen (archeologie)nota's en eindverslagen (digitaal; 1:1; 16.12.2024) 24
Plan 16: Syntheseplan (digitaal; 1:1; 16.12.2024) 25
Plan 17: Plangebied met afbakening van de zone voor landschappelijk bodemonderzoek (digitaal; 1:1; 16.12.2024) 29

4.3 Tabellenlijst

Tabel 1: Impactanalyse 8
Tabel 2: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied. 21
Tabel 3: (Archeologie)nota's en/of eindverslagen in de regio 23
Tabel 4: Overzicht van de keuze onderzoeksmethode 27

5 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at: https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2024a. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at: https://inventaris.onroerenderfgoed.be/.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2024b. Inventaris Onroerend Erfgoed. Gebieden Geen Archeologie. *Inventaris Onroerend Erfgoed*. Available at: https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten?categorie=GGA.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2024c. Loket onroerend erfgoed: archeologienota's, nota's en eindverslagen. Available at: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/goedgekeurd.

CAI, 2024. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: http://cai.onroerenderfgoed.be/.

CARTESIUS, 2024. Cartesius. Available at: www.cartesius.be.

DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN, 2023. Portaal. Available at: https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/.

DOV VLAANDEREN, 2022. Databank Ondergrond Vlaanderen, Quartair. Available at: https://www.dov.vlaanderen.be.

GEOPUNT VLAANDEREN, 2024. Catalogus. Available at: https://www.geopunt.be/catalogus.

GOOGLE, 2024. Google Street View. Available at: https://www.google.be.

DE MOOR, G. & MOSTAERT, F., 1993. *Geomorfologische kaart van België 1:50000.*, Leuven.

6 Bijlagen

6.1 Inplantingsplan